

ת"פ 35419/10/18 - מדינת ישראל נגד אלמוג ב. ז. בניה והשקעות בע"מ

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 35419-10-18

07 אפריל 2021

בפני: כב' השופט אסף הראל

מדינת ישראל

המאשימה:

-

אלמוג ב. ז. בניה והשקעות בע"מ

הנאשמת:

החלטה

בקשת הנאשמת מיום 24.12.20 שכתרתה "בקשה למחיקת כתב אישום מחמת הגנה מן הצדק". לאחר עיון בבקשה, בתשובה ובטענות הצדדים כפי שהועלו בדיון מיום 4.4.21, אני קובע כך:

1. בפתח הדברים, וטרם מעבר לבחינת טענות הנאשמת, יש ליתן את הדעת כי נקודת המוצא הינה חזקת תקינות מעשה המינהל. היינו, שלא נפל פגם בהחלטת רשויות התביעה להגיש את כתב האישום. בנוסף, יש ליתן את הדעת לכך כי בית הדין לא יטה להתערב על נקלה בהחלטות רשויות התביעה באשר למקרים בהם יש להגיש כתבי אישום. התערבות כזו תיעשה אך במקרים נדירים (בג"ץ 4395/12 כהן נ' פרקליטות מחוז מרכז, פס' 10 (15.11.2012)). כל אלה מביאים למסקנה כי בית הדין לא יורה כדבר שבשגרה על ביטול כתב אישום בשלב המקדמי של ההליך המשפטי, שכן עומדים לרשות בית הדין כלים אחרים להתחשבות בפגמים בהתנהלות רשויות התביעה - ככל שנפלו פגמים כאלה - כגון התחשבות בהם בשלב גזירת העונש (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, 806-808 (2005)). בקביעה זו אין כדי לגרוע מחזקת החפות העומדת בשלב זה של הדיון לזכותה של הנאשמת במלוא עצמתה. אין בה גם לגרוע מהזכות העומדת לנאשמת לטעון טענות מקדמיות, כפי שהיא עושה בבקשתה כאן. אלא משהוגש כתב אישום, דרך המלך היא כי המאשימה תידרש לעמוד בנטל השכנוע לסתור את חזקת החפות מעבר לספק סביר. זאת, במסגרת קיומו של הליך משפטי מלא. טענות הנאשמת שמורות לה ואלה ממילא תוכלנה להתברר במסגרת אותו הליך לאחר שראיות הצדדים תיפרשנה בפני בית הדין. על רקע עקרונות אלו, אעבור לבחון את טענותיה הפרטניות של הנאשמת.

טענת השיהוי

2. כתב האישום מייחס לנאשמת עבירה של הפרת צו בטיחות שניתן לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 (להלן - **חוק ארגון הפיקוח**), עבירה שנטען שבוצעה ביום 13.10.16. כתב האישום הוגש ביום 16.10.18, היינו שנתיים לאחר ביצוע העבירה המיוחסת לנאשמת.

3. אשר לטענה כי כתב האישום הוגש בשיהוי ושלא בהתאם להוראת הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1202 שבה נקבע, כך נטען, כי משך זמן הטיפול עד להגשת כתב אישום בעבירה מסוג עוון יהיה 12 חודשים (סעיף 44 לבקשה) - הרי הנאשמת לא טרחה לצרף את אותה הנחייה בנוסחה במועד בו הוגש כתב האישום. נוסח ההנחיה המופיע במרשתת מעודכן לחודש מרץ 2020, ופרק הזמן שנקבע בו לצורך גיבוש החלטה סופית על ידי התביעה בנוגע תיק חקירה בעבירות מסוג עוון הוא 18 חודשים. הנוסח המקורי של ההנחיה משנת 2010, שאף הוא מצוי במרשתת, אמנם קובע משך טיפול של 12 חודשים בתיקים של עבירות מסוג עוון (סעיף 3(א)(2)(ב) להנחיה), אולם מוסיף וקובע במפורש כי אי עמידה בפרק זמן זה אינה פוגעת בתקפו של כתב אישום שהוגש שלא בהתאם למועדים הקבועים בהנחיה (סעיף 1(ז) להנחיה). המאשימה מאשרת כי התיק התקבל אצל התובע בחודש 1/17, וכתב האישום הוגש ב- 10/18, עיכוב של 10 חודשים בטיפול בתיק בהשוואה להנחייה (סעיף 4 לתשובה). אולם גם אם כתב האישום הוגש שלא בהתאם למועדים הקבועים בהנחיה בנוסחה משנת 2010, אין לומר כי יש בכך טעם המצדיק לבטל את כתב האישום בשל הגנה מן הצדק אלא יש לבחון האם מדובר כאן בשיהוי המצדיק את ביטול כתב האישום. יוטעם כי אין תחולה במקרה כאן להוראת סעיף 57א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן - **החסד"פ**) (סעיף 8(א) לחוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט - 2019).

4. העבירה בה מואשמת הנאשמת היא עוון. תקופת ההתיישנות לגביה היא חמש שנים (סעיף 9(א)(3) לחסד"פ; סעיף 8(ב) לחוק ארגון הפיקוח; סעיף 24(2) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977) (להלן - **חוק העונשין**). תקופה שטרם חלפה בין מועד ביצוע העבירה המיוחסת לנאשמת לבין מועד הגשת כתב האישום. זאת, מבלי להביא כלל בחשבון אפשרות - שאינני נדרש להכריע בה - של עיכוב במרוץ ההתיישנות בשל פעולות חקירה של גורמי האכיפה (סעיף 9(ג) לחסד"פ). אקבע כי פרק הזמן שחלף בין המועד הנטען של ביצוע העבירה לבין מועד הגשת כתב האישום - אינו משמעותי; ואין פגיעה ממשית ומוחשית בהגנת הנאשמת בשל מועד הגשת כתב האישום - ויש לדחות, כפי שיפורט להלן, את הטענה שניתן היה לנקוט באכיפה מינהלית (רע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי**, פס' 108 לפסק דינו של המשנה לנשיאה מלצר (31.10.2018)). לאור זאת, אין מדובר בשיהוי המקים טענה של הגנה מן הצדק.

אכיפה מינהלית

5. בעקבות הוראות צו להגברת האכיפה של דיני העבודה (שינוי התוספת השניה לחוק), התשע"ז - 2017 (להלן - **הצו**), הפרה של הוראות צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח היא אירוע שניתן להטיל בגינו על המפר עיצום כספי או ליתן לו התראה מינהלית בהתאם לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב - 2011 (להלן - **חוק הגברת האכיפה**). היינו, מדובר בכלי המאפשר אכיפה מינהלית של עבירות, חלף אכיפה באמצעות הליך פלילי. אלא שאכיפה מינהלית זו כלל אינה רלוונטית לעובדות כתב האישום. הטעם לכך הוא שהצו החיל עצמו רק על הפרה שנעשתה החל מיום 1.1.18 (סעיף 2 לצו). מאחר וכתב האישום מייחס לנאשמת עבירה שנעברה ביום

13.10.16, לא יכולה הנאשמת לטעון כלל כי היה מקום לאכוף את ההפרה הנטענת באמצעות הוראות חוק הגברת האכיפה. הצו אינו חיקוק ששינה את הגדרת העבירה, האחריות לה או העונש שניתן להטיל עליה. מדובר בצו המסדיר הליך שכלל אינו פלילי כי אם מינהלי, ואין ליבאו לתוך הוראות חוק העונשין באמצעות סעיף 5 לחוק העונשין. קבלת טענת הנאשמת בענין סעיף 5 לחוק העונשין מביאה לתוצאה אבסורדית לפיה המאשימה אינה יכולה לנקוט בהליך פלילי בגין העבירה המיוחסת לנאשמת וגם לא באכיפה על פי חוק הגברת האכיפה. הטענה כי ניתן היה לסגור את התיק בהסדר (סעיף 62 לבקשה) - דינה להידחות, שכן לא ניתן להגיע להסדר מותנה מבלי היכולת להגיש כתב אישום (ראו למשל סעיף 67 לחסד"פ). גם מטעמים אלו אין לקבל את טענות הנאשמת.

6. לאור זאת יש לדחות גם את טענת הנאשמת כי כתב האישום הוגש בשיהוי שהיה בו לשלול ממנה את הזכות כי העבירה המיוחסת לה תיאכף בצורה מינהלית באמצעות חוק הגברת האכיפה. לנאשמת כלל לא היתה זכות כזו לאור הוראות הצו, ומועד הגשת כתב האישום לא השפיע, ולא יכול היה להשפיע, על הוראת התחולה שבצו.

העובדים הסינים

7. טענות הנאשמת הנוגעות להפעלת עוגרן צריח אינן רלוונטיות עוד, עת המאשימה תיקנה את כתב האישום ביום 4.4.21 והשמיטה ממנו את הטענה כי בביקורת נמצא שעגרון צריח עבד. אשר לטענה בכתב האישום הנוגעת לעבודת העובדים הסינים, הנאשמת מאשרת בבקשתה כי במהלך הביקורת נמצאו שני פועלים סינים מבצעים עבודות ריצוף. היא אינה טוענת כי מדובר בעבודה שבוצעה לצורך תיקון ליקויים בצו הבטיחות שהוצא. טענות הנאשמת, בין היתר, כי מדובר בעבודה שבוצעה על אף הנחיות של נציגי הנאשמת; וכי מדובר בעבודה שולית שבוצעה באתר בניה גדול - הן טענות שיש לבררן לאחר שיוצגו בבית הדין ראיות. אין מקום להכריע בהן בשלב המקדמי במסגרת הבקשה כאן.

8. בצו הבטיחות נקבע כי יש להפסיק את כל העבודות באתר מאחר ונראו ליקויי בטיחות המסכנים חיי אדם (נספח ג' לבקשה). בנסיבות בהן קיימים באתר סיכונים לחיי אדם, לא ניתן לומר - בשלב מקדמי זה של ההליך - כי נוכחותם של שני פועלים סינים העובדים באתר, אין בה ולו פגיעה מזערית בערך החברתי של הגנה על שלום העובדים והמבקרים באתר הבניה. אין לומר גם כי פגיעה כזו בערך החברתי האמור אינה הולמת הגדרה של עבירה פלילית. לאור זאת יש לדחות את טענת הנאשמת כי מדובר בזוטי דברים שיש בהם להביא לביטול האישום (ע"פ 807/99 **מדינת ישראל נ' עזיזיאן**, פ"ד נג(5) 747, 759-761 (1999)).

לנאשמת אין זכות מוקנית כי המאשימה תסגור את התיק בהסדר

9. לנאשמת אין זכות מוקנית כי המאשימה תסגור את התיק בהסדר בהתאם להוראות סימן א1 לפרק ד' לחסד"פ. הדבר מסור לשיקול דעת רשויות התביעה (סעיף 67א לחסד"פ) ובית הדין לא יתערב בקלות בשיקול דעת זה, כשם שאינו מתערב בקלות בהחלטות התביעה באילו מקרים להגיש כתב אישום.

10. הנאשמת מסבירה בבקשתה כי המאשימה לא הסכימה לסגור את התיק בהסדר מאחר והוגש כנגד

הנאשמת כתב אישום בהליך אחר. בהתאם לסעיף ג(1)(ב) להנחיה מס' 4.3042 של היועץ המשפטי לממשלה בדבר הפעלת הסדר מותנה, קיומו של משפט פלילי תלוי ועומד שאינו חלק מההסדר, מהווה טעם לאי סגירת תיק בהסדר. בנסיבות אלו, לא ניתן לקבוע כי החלטת רשויות התביעה שלא לסגור את התיק כאן בהסדר נגועה בחוסר סבירות קיצוני המצדיק את התערבות בית הדין ויש לדחות את טענת הנאשמת בענין זה (סעיף 67 לחסד"פ).

הטענה לאכיפה בררנית

11. על פי הנאשמת, קיימת תת אכיפה על ידי המאשימה בנושא של הפרת צוי בטיחות. נטען כי על פי נתונים שסיפקה המאשימה לנאשמת, בשנת 2016 הוטלו 857 צוי בטיחות, מתוכם הופרו 15, ומתוך המקרים של הפרת הצוים, הוגשו תשעה כתבי אישום (סעיף 71 לבקשה). אין לומר כי הנאשמת הצביעה על אכיפה בררנית. ראשית, גם אם קיימת תת אכיפה, אין בכך להביא למסקנה כי קיימת אכיפה בררנית. זאת מאחר ואכיפה חלקית אינה בהכרח אכיפה בררנית. זאת ועוד. בנסיבות שבהן ב- 60% ממקרי הפרת הצוים בשנת 2016 הוגשו כתבי אישום, אין לומר כי הוכחה אפליה משמעותית כנגד הנאשמת בכך שהוגש כנגדה כתב אישום (ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל, פס' 48 ו- 55 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז (1.3.2017)).

12. יש לדחות את טענת הנאשמת כי הגשת כתב האישום במקרה שלה היא יוצאת דופן בחומרתה, שכן במקרים אחרים בהם הוגשו כתבי אישום בשל הפרת צו בטיחות, נלוותה לעבירה זו עבירות נוספות ואילו במקרה של הנאשמת נטען כי ההפרה מינורית (סעיף 87 לבקשה). בנסיבות בהן - כנטען בכתב האישום - בוצעו עבודות על ידי פועלים סיניים למרות הוראות צו הבטיחות, אין לומר בהכרח כי מדובר בנסיבות של הפרה מינורית של צו הבטיחות. אלו הן נסיבות שלא ניתן לומר לגביהן כי החלטת רשויות התביעה להגיש כתב אישום כנגד הנאשמת חורגת מהסבירות בצורה קיצונית המצדיקה התערבות בית הדין בשיקול הדעת המוקנה לרשויות אלו לקבוע מהם המקרים בהם יש להגיש כתבי אישום.

13. הנאשמת טוענת שהיה על המאשימה להגיש כתב אישום כנגד שני מנהלי העבודה באתר, ומנהל האתר, ולא כנגד הנאשמת (סעיפים 4.3.2 ו- 94 לבקשה). אקבע כי השאלה מה היה חלקם של מנהלי העבודה ומנהל האתר בביצוע העבירות המיוחסות לנאשמת בהשוואה לחלקה של הנאשמת עצמה, היא שאלה הדורשת בירור עובדתי. בשלב זה לא ניתן לומר כי אי הגשת כתב אישום כנגד מנהלי העבודה או מנהל האתר עולה כדי אכיפה בררנית המצדיקה את ביטול האישום.

סיכום

14. הבקשה נדחית. הטענה כי בכתב האישום נפלו פגמים וכן הטענה בדבר הגנה מן הצדק - נדחות. זאת, מבלי לגרוע מחזקת החפות המוקנית לנאשמת.

15. אני קובע דיון ליום 25.4.21 בשעה 10:30, בו תישמע תשובת הנאשמת לכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ה ניסן תשפ"א, (07 אפריל 2021), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.